

INSTITUTIONEN FÖR KLINISK VETENSKAP, INTERVENTION OCH TEKNIK

H9F3118 Forskningsetik, 1,5 högskolepoäng

Ethics in Science, 1.5 credits (hec)

Forskarnivå / Third-cycle level

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Kommittén för utbildning på forskarnivå 2023-11-27 att gälla från och med vårterminen 2024.

Ansvarig institution

Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik, Medicinska fakulteten

Förkunskapskrav

Kursen har inga förkunskapskrav.

Syfte & lärandemål

Syfte

Få en inblick i och förståelse av centrala forskningsetiska teorier, principer och riktlinjer och därmed få möjlighet att reflektera över etiska aspekter av den egna och andras forskning.

Lärandemål

Den forskarstuderande ska efter att ha gått kursen kunna:

1. Redogöra för forskningsetiska teorier, principer och till viss del riktlinjer,
2. Visa kunskap angående vanliga forskningsetiska problemsituationer och de etiska verktygen som kan användas för att hantera forskningsetiska konflikter

Färdigheter: Den forskarstuderande ska efter att ha gått kursen kunna:

1. Analysera forskningsetiska konflikter,
2. Ge hållbara forskningsetiska argument för eller mot ett förfarande

Förhållningssätt: Den forskarstuderande ska efter att ha gått kursen ha:

1. Utvecklat ett forskningsetiskt förhållningssätt till andra forskarstuderande, handledare och seniora forskare,

2. Förståelse för hur ett etiskt förhållningsätt uppfattas hos allmänheten
3. Förståelse för vilken roll forskarens egen hederlighet och integritet har

Kursens innehåll

Att ge en introduktion till etiken i samband med forskning och en orientering om dess tillämpning på problem inom det vetenskapliga området. Kursen behandlar bl.a. följande teman: centrala etiska principer, teorier och argument, forskningsetik/forskareetik, grundläggande värderingar och normer för god sed i forskningen, innehåll i och värdet av regelverk så som Helsingforsdeklarationen dess funktion, tillämpning, möjligheter och begränsningar, etikprövningar, avvikelser från värderingar, forskningsfusk och vetenskaplig oredlighet. Det informerade samtyckets historia och komponenter. Försöksdjursetisk, innefattande argument för och emot att använda olika djur för forskningsändamål samt de 3 R:en. Hantering av vetenskapligt författarskap (medförfattarskap, författarordning) och intressekonflikter i forskningen.

Former för undervisning och lärande

Föreläsningar (ca 6t), gruppövningar, seminarier(ca 8t) och muntlig och skriftlig presentation

Undervisningsspråk

Kursen ges på svenska.

Betygsskala

Godkänd (G)/Underkänd (U)

Obligatoriska moment & former för bedömning

Obligatoriska moment:

Obligatoriskt är att delta vid introduktionstillfället och vid seminarier. Vid frånvaro kan detta kompenseras med utökat PM skrivande och muntlig presentation för kursen eller kursgivare.

Former för bedömning:

Vi bedömer att lärandemålen för kursen är uppnådda genom examination som består av fyra delkomponenter:

i) formativ bedömning i samband med aktivt deltagande i seminarier, ii) en muntlig presentation av etiska dilemman i eget eller aktuellt forskningsområde, iii) ett skriftligt PM där synpunkter från opponenter på den muntliga presentationen inarbetats, och iv) opponering på annan students presentation av etiska dilemman i forskning.

Godkänd kurs innebär att det framgår att erforderliga kunskaper, färdigheter och förhållningssätt har uppnåtts genom aktivt deltagande i seminarier och godkänd muntlig och skriftlig presentation av examinationsuppgiften samt opponering på annan students presentation av etiskt dilemma.

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur:

- Helgesson G, 2015. Forskningsetik. Studentlitteratur ISBN:978-91-4408-849-5;
- Vetenskapsrådet. 2017. God forskningssed. <https://publikationer.vr.se/produktgod-forskningssed>. ISBN: 978-91-7307-352-3.
- Loue S, 2000. Textbook of research ethics. Theory and practice. Kluwer Academic /Plenum publisher, NY. ISBN:0-306-46448-9;
- Helsingforsdeklarationen (2013): <http://www.wma.net/en/30publications/10policies/b3/>;
- Etikprövningsnämnderna: www.epn.se;
- Artiklar som delas ut under kursen som huvudsakligen handlar om aktuell forskning med etiska dilemma;
- Codex: www.codex.vr.se;

Fördjupnings litteratur:

- Johansson I. & Lynöe N., Medicine and philosophy. 2008. A Twenty-First Century Introduction. Ontos Verlag, Frankfurt;
- Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. 2012. Principles of Biomedical Ethics. New York, Oxford University Press;